

Asia: VN/25641/2023

Lausuntopyyntö työryhmän mietinnöstä; osakeyhtiölain ja osuuskuntalain muuttaminen

Yleistä

1) Lausuntonne yleisesti esityksestä.

Pidän työryhmän mietintöä yleisesti ottaen hyvin perusteltuna ja kannatettavana. Luonnollisesti mietinnössä esitetyn myötä yksityisten ja julkisten osakeyhtiöiden hallinnolliset vaatimukset erkaantuvat toisistaan entisestään, joskaan en näe tätä erityisen ongelmallisena. Sinänsä rakenteellisen selkeytensä puolesta julkisia osakeyhtiöitä koskevat säännökset löytyvät nyt hieman ”ripoteltuina” ympäri OYL:a, jolloin harkittavaksi voisi ottaa sen, tulisiko julkisia osakeyhtiöitä koskevat säännökset konsolidoida esimerkiksi oman lukunsa alle. Joka tapauksessa olennaista on se, että yksityisten osakeyhtiöiden hallinnollista taakkaa saadaan kevennettyä ottaen huomioon juuri näiden yhtiöiden merkitys Suomen julkisen talouden näkökulmasta.

Todettakoon samalla, että OYL:a ei tämänkään mietinnön perusteella voitane kuitenkaan pitää täydellisenä tai lopullisesti valmiina. Mietinnöstä ei esimerkiksi ilmene täysin selvästi, miksi niin sanottuja myrkkypillerilausekkeita ei ole enemmälti käsitelty ottaen huomioon asiaa ympäröivät tulkinnalliset ongelmat. Tästä yhtenä osoituksena on alkuvuodesta annettu korkeimman oikeuden ennakkopäätös KKO 2025:13, jonka olemassaolosta voidaan päätellä myrkkypillerilausekkeita koskevan yhtiöoikeudellisen pätevyyden olevan merkitykseltään vähintäänkin kohtuullinen. Tältä osin olisin kaivannut tyyppipakkoperiaatteen osalta hieman sivulla 78 esitettyä perinpohjaisempaa arviointia. Varsinaisten yhtiöoikeudellisten kysymysten lisäksi kaipaisin laajamittaisempaa yhtiö- ja vero-oikeudellista selvitystä yhtiöiden käytännön haasteista ja erityisesti yhtiö- ja vero-oikeuden jännitetilanteista. Toki ymmärrän, että työryhmän tarkoituksena ei ollut miltään osin mainittujen haasteiden ja jännitteiden tarkastelu, mitä pidän valitettavana.

2) Lausuntonne vaikutusten arvioinnista.

Nähdäkseni mietinnössä arvioituja vaikutuksia on arvioitu pääasiallisesti sillä tasolla kuin se on tässä vaiheessa mahdollista. On kuitenkin todettava, että mietinnössä suhtaudutaan jokseenkin vähättelevään sävyyn potentiaalsiin suotuisiin työllisyysvaikutuksiin sekä merkitykseen Suomessa olevien yritysten kannalta. Ehdotetut muutokset tehostavat pääasiallisesti yksityisten osakeyhtiöiden toimintaa mietinnön sivulla 49 lausutun tavoitteen mukaisesti. Onkin jossain määrin

erikoista, että kun mietinnössä lausuttuna tavoitteena on hallinnollisen taakan keventämisen lisäksi parantaa yritystoiminnan yleisiä edellytyksiä, ei sillä samanaikaisesti kuitenkaan nähdä olevan erityistä merkitystä yrityksille. Tämä ei mielestäni anna täysin oikeaa kuvaa ehdotusten merkityksellisyydestä erityisesti pienempien yritysten toimintaedellytysten kannalta.

Osakeyhtiölain ja osuuskuntalain eräitä yleisiä periaatteita sekä määritelmiä

3) (OYLE 1:3 § ja OKLE 1:3 §) Mietinnössä ehdotetaan mainittavaksi pääomaa ja sen pysyvyyttä koskevassa säännöksessä myös, että varoja voidaan käyttää vain osakeyhtiölaissa tai osuuskuntalaissa säädetyllä tavalla.

Vastustan

Perustelut

Säännöskohtaisissa perusteluissa todetaan, että ehdotettu muutos on nykykäytännön mukainen ja luonteeltaan informatiivinen. Näiden perusteluiden valossa en löydä oikein perusteita sille, mihin kyseistä säännöstä oikeastaan tarvitaan, vaikka ei sillä varsinaisesti ole nähtävissä erityisiä negatiivisia vaikutuksiaakaan. Olen kuitenkin sillä kannalla, että jos jollekin säännökselle ei nähdä varsinaista käytännöllistä tarvetta, tulisi vakavasti pohtia, onko sen säätäminen lainkaan tarpeen.

Eri asia on sitten se, jos osakeyhtiön varojen käyttämisestä OYL:n mukaisiin tarkoituksiin heräisi käytännössä erityistä epäselvyyttä tai tulkinnanvaraisuutta. Tällöin informatiivinen säännös voisikin olla paikallaan. En omalta osaltani kuitenkaan tällaisia epäselvyyksiä tunnista, eikä niitä toisaalta myöskään mietinnössä tuoda esille. Näistä syistä katson, että OYL 1:3:n täydentämiselle ei ole mietinnössä esitetty perusteita tarvetta.

4) (OYLE 1:11 ja 12 §) Mietinnössä ehdotetaan säilytettäväksi muun kuin pörssiyhtiön sekä pörssiyhtiön lähipiiriä koskevat määritelmät. Mietinnössä ehdotetaan poistettavaksi laista informatiiviset säännökset siitä, missä tilanteissa määritelmiä on käytettävä, sekä selkeytettäväksi pörssiyhtiön lähipiirin määritelmää monin eri tavoin. Ehdotukset eivät liity osuuskuntia koskevaan kansalliseen lähipiirin määritelmään.

Ei kantaa

Perustelut

-

Osakeyhtiön ja osuuskunnan perustaminen sekä osakkeet ja osuudet

5) (OYLE 2:4, 9:6 ja 10:7 § sekä OKLE 9:7 §) Mietinnössä ehdotetaan muutettavaksi osakeyhtiölain olettamasäännöksiä osakkeiden ja erityisten oikeuksien merkintähinnan kirjaamisesta kirjanpitoon. Ehdotetut säännökset vastaavat nimellisarvottoman pääomajärjestelmän mukaista, nykyisin pääsääntönä noudatettavaa käytäntöä. Vastaavaa muutosta ehdotetaan myös optio-oikeuksien ja muiden erityisten oikeuksien nojalla annettavien maksullisten osakkeiden merkintähintojen kirjaamiseen. Ehdotukset eivät liity osuuskuntien osuuksien, osakkeiden ja erityisten oikeuksien merkintähinnan kirjaamiseen kirjanpitoon, mutta osuuskunnissa uudesta osuudesta ja osuuskunnan hallusta luovutettavasta omasta osuudesta maksettu merkintähinta merkittäisiin lähtökohtaisesti osuuspääoman korotukseksi.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

Kuten mietinnössä todetaan, nykyisin valtaosassa osakeyhtiöistä kirjaukset tehdään oletusarvoisesti sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon (SVOP). Näin ollen on perusteltua saattaa OYL:n olettamasäännökset vastaamaan vallitsevaa käytäntöä.

6) (OYLE 2:6.3 ja 9:12.3 § sekä OKLE 2:6.3 ja 9:13.3 §) Mietinnössä ehdotetaan, että mainituissa säännöksissä tarkoitetuissa tilanteissa lähipiirisäännöksiä sovellettaisiin vain tilanteisiin, joissa omaisuutta ostetaan osakkeita tai osuuksia vastaan merkitsijältä itseltään tai tämän lähipiiriin kuuluvalta taholta.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

-

7) (OYLE 2:8.3, 9:14.3-4 ja 11:4.2-3 § sekä OKLE 2:8.3, 9:15.3-4 ja 11:4.2-3 §) Mietinnössä ehdotetaan osakkeiden maksun todentamisen edellytyksiä muutettavaksi siten, että vaatimuksia tilintarkastajan todistuksesta sovellettaisiin pakottavana vain julkisiin osakeyhtiöihin sekä pörssiosuuskuntiin. Tiettyjen yksityisten osakeyhtiöiden ja muiden osuuskuntien osalta osakkeiden maksun todentamisen edellytyksiä kevennettäisiin. Vastaavia muutoksia ehdotetaan myös osakeannissa annettujen osakkeiden maksamiseen sekä rahastokorotukseen liittyvistä selvityksistä.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

-

Osakeyhtiölain 3 luku ja osuuskuntalain 4 luku: sallitut vaihdannarajoitukset ja etuostolauseke

8) (OYLE 3 luku sekä OKLE 4 luku) Mietinnössä ehdotetaan säilytettäväksi säännös sallituista osakkeiden ja osuuksien vaihdannanrajoituksista. Uutta olisi, että sallituksi yhtiöjärjestyksen tai osuuskunnan sääntöjen määräykseksi voitaisiin lisätä etuosto-oikeutta koskeva lauseke. Tällaisen lausekkeen mukaan muu kuin yhteisön omistama osake on tarjottava ostettavaksi osakkeenomistajalle tai jäsenelle, yhteisölle tai muulle henkilölle ennen sen siirtämistä uudelle omistajalle.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

Tyypipakkoperiaatteen säilyttäminen vaikuttaa perustellulta johdonmukaisen ja ennustettavan yhtiökäytännön säilyttämiseksi. Kuten olen edellä esitetyissä huomioissani kuitenkin todennut, myrkkypillerilausekkeiden yhtiöoikeudellinen hyväksyttävyys suhteessa tyypipakkoperiaatteeseen ei ole nähdäkseni siinä määrin selvä, etteikö sitä olisi ollut mahdollista tämän mietinnön yhteydessä selkeyttää.

Yhtiökokous ja osuuskunnan kokous

9) (OYLE 5:21.2 § 4 kohta, 16:11.1 § 6 kohta, 17:11.1 § 6 kohta ja 17a:16.1 § 6 kohta sekä OKLE 5:23.2 § 4 kohta, 20:11.1 § 6 kohta ja 21:11.1 § 6 kohta sekä kaikkiin edellä mainittuihin pykäliin uusi momentti)

Mietinnössä ehdotetaan, että pörssiyhtiössä ja -osuuskunnassa ja yhteisöissä, joiden osake on kaupankäynnin kohteena monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä, poistetaan säännöksissä tarkoitettu velvollisuus laatia hallituksen selostus tilikauden jälkeisistä tapahtumista. Muidenkaan yhtiöiden osalta tätä ei ehdotuksen mukaan jatkossa tarvittaisi, jos säännöksissä tarkoitettuja tapahtumia ei ole ollut. Jos tällaisia tapahtumia on ollut, nykyiseen tapaan niistä on kerrottava selostuksessa.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

-

Erityinen tarkastus

10) (OYLE 7:7 § sekä OKLE 7:15 §) Mietinnössä ehdotetaan, että erityinen tarkastus voidaan määrätä yhtiön tai osuuskunnan itsensä lisäksi myös sen yhteen tai useampaan tytäryhteisöön.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

-

11) (OYLE 7:8 a § ja 25:2 § sekä OKLE 7:16 a § ja 27:2 §) Mietinnössä ehdotetaan osakeyhtiö- ja osuuskuntalaissa nimenomaisesti säädettäväksi yhteisön johdon myötävaikutusvelvollisuudesta erityistä tarkastajaa kohtaan. Mietinnössä ehdotetaan myös, että tämän velvollisuuden rikkominen tulisi rangaistavaksi rikosoikeudellisena osakeyhtiö- tai osuuskuntarikkomuksena.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

-

Osake- ja osuusanti sekä optio- ja muut erityiset oikeudet osakkeisiin

12) (OYLE 9:2.2, 10:2.2 ja 11:2.2 § sekä OKLE 9:3.2, 10:2.2 ja 11:2.2 §) Mietinnössä ehdotetaan muutettavaksi osakeyhtiölain ja osuuskuntalain osake- ja osuusantivaltuutusta koskevaa olettamassäännöstä siten, että uusi valtuutus ei kumoja vanhaa. Vastaavalla tavalla myöskään optio- ja muiden erityisten oikeuksien antamista tai rahastokorotusta koskeva uusi valtuutus ei jatkossa kumoaisi vanhaa.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

-

13) (OYLE 9:20 § sekä OKLE 9:21 §) Mietinnössä ehdotetaan muutettavaksi sääntelyä siten, että siinä täsmennetään, miten osake- tai osuusantivaltuutuksen nojalla annettavien osakkeiden tai osuuksien enimmäismäärä lasketaan, kun yhteisö päättää valtuutukseen perustuen maksuttomasta annista itselleen. Säännöksen mukaan tällainen anti ei vähentäisi valtuutuksen nojalla annettavien osakkeiden tai osuuksien enimmäismäärää, jollei valtuutuksessa nimenomaisesti määrätä toisin.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

-

14) (OYLE 10:1, 10:3.1 § 6 kohta ja 10:7.1 § sekä OKLE 10:1, 10:3.1 § 6 kohta ja 10:7.1 §) Mietinnössä ehdotetaan, että sallitaan vastikkeetta tapahtuva osakkeiden ja osuuksien merkintä optio-oikeuksien tai muiden erityisten oikeuksien nojalla. Tällaisten antamiselta edellytetään erityisen painavaa taloudellista syytä.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

-

15) (OYLE 10:3.1 § 5 kohta sekä OKLE 10:3.1 § 5 kohta) Mietinnössä ehdotetaan joustavoitettavaksi merkintähinnan määrittämistä nykyisestä. Optio- tai muiden erityisten oikeuksien antamista koskevassa päätöksessä voitaisiin mainita osakkeiden ja osuuksien merkintahintojen sijasta vaihtoehtoisesti niiden laskemisessa käytettävät perusteet. Merkintähinnan laskemisessa käytettävänä perusteena voisi olla esimerkiksi osakkeen ja osuuden tietyllä tapaa määräytyvä käypä arvo, tuottoarvo tai vastaava muu ennakoitava arvonnäytystapa.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

-

Osake- ja osuuspääoman korottaminen

16) (OYLE 11:3.1 § sekä OKLE 11:3.1 §) Mietinnössä ehdotetaan selkeytettäväksi osake- ja osuuspääomasijoituksen hyväksymistä siten, että asiasta voitaisiin päättää myös yhtiökokouksessa tai osuuskunnan kokouksessa. Yhtiökokouksen tai osuuskunnan kokouksen toimivalta olisi hallitukseen nähden rinnakkainen.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

-

Yhtiön omat osakkeet ja osuuskunnan omat osuudet ja osakkeet

17) (OYLE 15:9.3 § sekä OKLE 19:9.3 §) Mietinnössä ehdotetaan määräosan arvioinnin ajankohtaa aikaistettavaksi siten, että säännöksissä tarkoitettua yhdistettävien (lunastettavien) pörssiyhtiön osakkeiden tai pörssiosuuskunnan osuuksien ja osakkeiden enimmäismäärää arvioitaisiin jatkossa sellaisen osakasluettelon tai jäsen- ja omistajaluettelon perusteella, joka saisi olla laadittu aikaisintaan kaksi arkipäivää ennen yhdistämistä käsittelevän yhtiökokouksen tai osuuskunnan kokouksen koollekutsumista.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

-

18) (OYLE 15:10.3 § sekä OKLE 19:10.3 §) Mietinnössä ehdotetaan sääntelyä muutettavaksi siten, että yhtiöjärjestyksessä tai osuuskunnan säännöissä voidaan määrätä, että yhtiön tai osuuskunnan lisäksi jatkossa myös muulla osapuolella on oikeus hankkia tai lunastaa yhteisön osakkeita tai osuuksia.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

-

19) (OYLE 15:11 ja 15:12.2 §) Mietinnössä ehdotetaan poistettavaksi julkisten osakeyhtiöiden omien osakkeiden määrää koskevat perusteettomat määrälliset rajoitukset. Ehdotukset eivät liity osuuskuntia koskevaan kansalliseen sääntelyyn.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

-

Varojen jakaminen

20) (OYLE 8:9.2 § sekä OKLE 8:9.2 §) Mietinnössä ehdotetaan erityisen konsernitilinpäätöksen laatimisvelvollisuuden kumoamista. Jatkossa konsernitilinpäätöksen laatimisvelvollisuus tulisi yksinomaan kirjanpitolaista.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

-

21) (OYLE 13:8 § sekä OKLE 16:9 §) Mietinnössä ehdotetaan selkeytettäväksi varojenjako koskevien säännösten soveltamista vähäisiin yleishyödyllisiin tai rinnastettaviin lahjoihin. Nykyistä käytäntöä vastaavalla tavalla erityistä tulee varmistaa yhteisön maksukyvyn säilyttäminen.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

-

22) (OYLE 13:10.1 § sekä OKLE 16:11.1 §) Mietinnössä ehdotetaan rajattavaksi omien osakkeiden ja osuuksien hankinnan erityinen rahoituskielto siten, että se koskee jatkossa vain julkisia osakeyhtiöitä ja pörssiosuuskuntia.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

Yksityisten osakeyhtiöiden osalta rahoitusapukieltoa ei ole pidetty perusteltuna, minkä vuoksi pidän uudistusta erittäin hyvänä ja rahoitusapukiellon poistamisella on helppo nähdä olevan monia rakennejärjestelyitä helpottava ja joustavoittava vaikutus.

Julkisten yhtiöiden osalta pidän hankalana kysymyksenä sitä, miksi rahoitusapua ei mahdollistettaisi direktiivin sallimilla tavoin. Mietinnön perusteluista kuitenkin ilmenee, että direktiivin mahdollistama sääntelyratkaisu ei olisi aivan yksinkertainen ja siihen voisi liittyä tulkinnanvaraisuuksia lisäten samalla yritysten tarvetta käyttää neuvonantajia. Selvää vaikuttaisi olevan näin ollen se, että rahoitusapukielto asettaisi edelleen merkittäviä rajoituksia julkisille yhtiöille siinäkin tapauksessa, että kielto ei olisi poikkeukseton. Tähän nähden on vaikuttaisi siltä, että todennäköisesti hyvin harva yhtiö hyödyntäisi poikkeusta, mikäli sellainen tarjottaisiin.

23) (OYLE 14:2.2 § sekä OKLE 18:2.2 §) Mietinnössä ehdotetaan täsmennettäväksi säännöstä varojenjaosta, joka liittyy tappion kattamiseksi tehdyn osake- tai osuuspääoman alentamisen jälkeiseen aikaan, nykyistä yhtiökäytäntöä vastaavalla tavalla. Ehdotettu lisäys koskisi menettelyä, jossa aikaisintaan alentamishakemuksen yhteydessä haetaan vapaaehtoisesti myös velkojien suojaamenettelyn aloittamista. Varoja voitaisiin jakaa yhdellä loppuun saatetulla kuulusmenettelyllä, ennen kuin varojenjakokiellon kolmen vuoden karenssiaika on päättynyt.

-

Perustelut

-

Velkojien suojaamenettelyyn liittyvät kuulusajat

24) (OYLE 14:4, 16:6-7, 17:6-7 ja 17a:11-12 § sekä OKLE 18:4, 20:6-7, 21:6-7 ja 22:7 §) Mietinnössä ehdotetaan lyhennettäväksi velkojien suojaamenettelyyn liittyvien kuulususten vähimmäismääräaika kolmesta kuukaudesta kahteen kuukauteen sekä tunnetuille velkojille annettavien kirjallisten ilmoitusten vähimmäismääräaika kuukaudesta kolmeen viikkoon.

Kannatan muutettuna

Perustelut

Pidän hyvänä sitä, että menettelyn kesto pyritään lyhentämään. Tästä huolimatta kahden kuukauden määräaika kuulostaa edelleen melko pitkältä ottaen huomioon yritysjärjestelyiden toteuttamiseen keskimäärin liittyvät aikataululliset haasteet. Kahdenkin kuukauden määräajan riskinä on, että se haittaa enemmän haittaa taloudellisesti perusteluille yritysjärjestelyille kuin mitä siitä on hyötyä (harvalukuisten) väärinkäytösten estämisessä.

Yhtiö- ja osuuskuntarakenteen muuttaminen

25) (OYLE 16:4.2 ja 17:4.2 § sekä OKLE 20:4.2 ja 21:4.2 §) Mietinnössä ehdotetaan nykyistä käytäntöä vastaavalla tavalla, että jatkossa osakeyhtiö- tai osuuskuntalaissa ei edellytetä tilintarkastajan lausunnon antamista kombinaatiosulautumisessa tai jakautumisessa perustettavalle yhteisölle.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

-

26) (OYLE 16:15, 17:15 ja 17a:27 § sekä OKLE 20:16 ja 21:16 §) Mietinnössä ehdotetaan, että yritysjärjestelyihin liittyviä, velkojen vastustusta koskevia riita-asioita olisi mahdollista käsitellä yleisen tuomioistuimen sijaan vaihtoehtoisesti myös lakisääteisessä välimiesmenettelyssä. Ehdotuksissa on kiinnitetty huomiota myös velkojen oikeusturvan takeiden säilyttämiseen.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

-

Osakkeiden, osuuksien sekä erityisten oikeuksien lunastamista koskeva lakisääteinen välimiesmenettely

27) (OYLE 16:13, 16:24 a, 17:13, 17:23 a ja 17 a:18 § sekä OKLE 20:14 ja 21:14 §) Mietinnössä ehdotetaan osakeyhtiölain ja vastaavasti osuuskuntalain yritysjärjestelyjä koskevissa luvuissa tarkennettavaksi välimiesten valitsemista koskevan hakemuksen tekemistä Keskuskauppakamarin lunastuslautakunnalle. Hakemuksen tekemisen määräaika koskevana ehtona sinänsä voitaisiin säilyttää yksi kuukausi yhtiökokouksesta tai osuuskunnan kokouksesta. Kuitenkin itse lunastusasian vireilletulon ajankohta ratkeaisi ehdotuksen seurauksena jatkossa osakeyhtiölain 18 luvun 4 §:n 2 momentissa ja vastaavasti osuuskuntalain 26 luvun 5 §:n 2 momentissa säädetyn mukaisesti silloin, kun hakemus tai sen jäljennös annetaan tiedoksi vastapuolelle.

Ei kantaa

Perustelut

-

28) (OYLE 18:5 §) Mietinnössä ehdotetaan muutettavaksi osakeyhtiöiden vähemmistöosakkeenomistajille haettavan uskotun miehen asemaa siten, että uskotulla miehellä olisi oikeus vaatia ennakkoa tai vakuutta hänelle tulevasta korvauksesta. Ehdotukset eivät liity osuuskuntiin.

Ei kantaa

Perustelut

-

Selvitystila, konkurssi ja purkaminen

29) (OYLE 20:19 a § sekä OKLE 23:19 a §) Mietinnössä ehdotetaan, että yksityisen osakeyhtiön ja osuuskunnan toiminta voitaisiin jatkossa päättää yhteisön rekisteristä poistamista koskevan hakemuksen ja rekisterimerkinnän perusteella edellyttäen, että kaikki velat maksetaan ja kaikkien jäljellä olevien varojen jakamista koskeva päätös on tehty. Jos osake- tai osuuspääomaa tai muuta sidottua omaa

pääomaa jaetaan ilman laissa säädettyä velkojiensuojamenettelyä, varoja saaneet ovat kuitenkin vastuussa yhteisön veloista saamansa sidotun oman pääoman määrällä.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

Kuten mietinnössä on todettu, nykyinen purkumenettely on velattomien yhtiöiden osalta hallinnollisesti tarpeettoman raskas, eikä kenenkään intressiä palvele se, että kaupparekisterissä ”roikkuu” toimintansa lopettaneita, tyhjiä yhtiöitä.

30) (OYLE 20:23.1 § sekä OKLE 23:23.1 §) Mietinnössä ehdotetaan selkeytettäväksi sääntelyä viittaamalla oman pääoman menettämiseen nykyisen osake- tai osuuspääoman menettämisen sijaan. Rekisteri-ilmoituksen tekemisen ajankohtaa ehdotetaan täsmennettäväksi säätämällä kohtuullisesta kahden kuukauden enimmäismääräajasta. Rekisterimerkinnän poistamista koskevassa säännöksessä edellytettäisiin, ettei yhteisö oma pääoma ole negatiivinen.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

-

31) (OYLE 20:25.1 § sekä OKLE 23:25.1 §) Mietinnössä ehdotetaan, että yhteisön konkurssiin luovuttamista koskeva päätös olisi mahdollista tehdä myös yhtiökokouksessa tai osuuskunnan kokouksessa. Yhtiökokous tai osuuskunnan kokous saisi päättää asiasta ainakin silloin, kun asia saatettaisiin sen ratkaistavaksi tai kun osakkeenomistajat tai jäsenet ovat asiasta yksimielisiä.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

-

Tilintarkastajan tai kestävyysraportoinnin varmentajan vahingonkorvausvastuuta koskevat vanhentumisajat

32) (OYLE 22:8 § sekä OKLE 25:8 §) Mietinnössä ehdotetaan lisättäväksi osakeyhtiölakiin ja osuuskuntalakiin kestävyysraportoinnin varmentajaa vastaan nostettavaa kannetta koskeva määräaika. Lisäksi mietinnössä ehdotetaan poistettavaksi tilintarkastajan ja yhteisön johdon vahingonkorvausvastuun vanhentumisaikojen vähäiset erot tilintarkastuskertomuksen osalta. Sama koskisi jatkossa myös kestävyysraportoinnin varmennuskertomusta.

Ei kantaa

Perustelut

-

Tiedoksiannot yhtiölle tai osuuskunnalle

33) (OYLE 24:5.3 § sekä OKLE 26:10.3 §) Mietinnössä ehdotetaan uudella säännöksellä ratkaistavaksi tiedoksiantoa koskeva ongelma, joka koskee yhteisöä sen vuoksi, ettei yhdelläkään sen johdon jäsenellä ei

ole asuinpaikkaa ETA-valtiossa eikä siihen ole saatu poikkeuslupaa. Ehdotuksessa säädettäisiin, että jos yhteisöllä ei ole osakeyhtiölain tai osuuskuntalain asuinpaikkasäännösten mukaista hallitusta tai muuta edustajaa, tiedoksianto yhteisölle toimitettaisiin osakeyhtiölain 24 luvun 5 §:n 2 momentin mukaisesti tai osuuskuntalain 26 luvun 10 §:n 2 momentin mukaisesti sijaistiedoksiantona.

Kannatan sellaisenaan

Perustelut

-

Osuuskuntalaki: yhteinen jäsenyys

34) (OKLE 3:1 a §) Mietinnössä ehdotetaan otettavaksi osuuskuntalain 3 lukuun uusi pykälä yhteisestä jäsenyydestä ja siihen liittyvien oikeuksien käyttämisestä. Yhteisen jäsenyyden voisivat muodostaa useat luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt yhdessä. Lisäksi ehdotetaan, että yhteiseen jäsenyyteen liittyviä oikeuksia voitaisiin käyttää vain yhteisen edustajan kautta. Ehdotus vastaisi pääosin nykyistä osuuskuntakäytäntöä.

Ei kantaa

Perustelut

-

Osuuskuntalaki: osuuskunnan kokous ja edustajisto

35) (OKLE 5:41.4 §) Mietinnössä ehdotetaan selkeytettäväksi osuuskuntalain 5 luvussa jäsenten sekä osuuden ja osakkeen omistajien asemaa siten, että laintasoisista säännöksistä ilmenee, ettei näillä ole ääni- tai kannatusoikeutta edustajiston kokouksessa käsiteltävissä asioissa. Päätöksentekovoalta kuuluu edustajiston jäsenille. Sen sijaan jäsenellä tai osuuden tai osakkeen omistajalla olisi jatkossa oikeus vaatia oikeutensa palautusta. Laissa täsmennettäisiin näiltä osin myös palautusmenettelyä koskevia vaatimuksia.

Ei kantaa

Perustelut

-

Osuuskuntalaki: eronneen jäsenen vastuu maksamattomasta osuuden merkintähinnasta

36) (OKLE 9:14 a §) Mietinnössä ehdotetaan otettavaksi osuuskuntalain 9 lukuun ehdotetaan säännös eronneen jäsenen velvollisuudesta maksaa maksamatonta osuuden merkintähintaa tietyissä osuuskunnan maksukyvyttömyyteen liittyvissä tilanteissa. Säännös vastaisi pääasialliselta sisällöltään kumotun osuuskuntalain (1488/2001) 9 luvun 9 §:ää.

Ei kantaa

Perustelut

-

Kaupparekisteriliitteiden kielivaatimusten keventäminen

37) Pidätkö työryhmän mietinnön liitteenä olevassa muistiossa tarkasteltua kaupparekisteriliitteiden kielivaatimusten keventämistä perusteltuna?

Kyllä

Muut huomiot

38) Muita säännösehdotuksia koskevat huomionne.

Ei erityistä huomautettavaa.

39) Muut yksittäiset huomionne.

Kuten totesin, OYL ei nyt ehdotettujen uudistusten jälkeenkään ole valmis. Osaltaan OYL sisältää jo itsessään kehityksen varaa, mutta Suomen kilpailukyvyn turvaamisen kannalta pitäisin yhtiö- ja vero-oikeudellisen normiston rinnakkaista kokonaistarkastelua varsin akuuttina. Molempia, toisiinsa sidoksissa olevia normistoja on tyypillisesti kehitetty omiin suuntiinsa, minkä johdosta normistojen välinen johdonmukaisuus on kärsinyt merkittävässä määrin jo pitkään. Viimeisimpänä tämä huomio on nostettu esille yhtiöittämällä tapahtuvan jakautumisen yhteydessä, jonka osalta oikeuskirjallisuudessa on kritisoitu vero-oikeudellisen sääntelyn vaikutusten huomioimatta jättämistä (ks. Kalle Määttä – Timo Torkkel, Yhtiö- ja vero-oikeuden suhteesta. Esimerkkinä osakeyhtiölain uudet yritysjärjestelysäännökset. Liikejuridiikka 2/2023 s. 93–113).

Itälä Hannu

Turun yliopiston kauppakorkeakoulu - Hannu Itälä, OTT, yliopisto-opettaja